

ਰਾਜ ਵਿਦਿਅਕ ਖੋਜ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਪੰਜਾਬ

ਪੀ.ਐਸ.ਈ.ਬੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵਿਦਿਆ ਭਵਨ, ਬਲਾਕ-ਈ, ਛੇਵੀਂ ਮੰਜਿਲ, ਫੇਜ਼-8, ਮੋਹਾਲੀ,

ਈਮੇਲ: directorscert@punjabeducation.gov.in, ਫੋਨ ਨੰ: 0172-2212221

ਵੱਲ

ਸਮੂਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਫ਼ਸਰ (ਸੈ.ਸਿੱ/ਐ.ਸਿੱ.)

ਸਮੂਹ ਡਾਇਰੈਕਟ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ,

ਸਮੂਹ ਬੀ.ਪੀ.ਈ.ਓ.,

ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ (ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਰਾਹੀਂ)

ਪੰਜਾਬ।

ਮੀਮੋ ਨੰ: 668408/SCERT, QP/UP/2024 183630

ਮਿਤੀ: ਐਸ.ਏ.ਐਸ.ਨਗਰ, 26-07-2024

ਵਿਸ਼ਾ: ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਤਹਿਤ ਜਮਾਤਾਂ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਦੀ Endline Testing ਸਬੰਧੀ।

ਹਵਾਲਾ: ਇਸ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰ 668408/SCERT, QP/UP/2024-157753 ਮਿਤੀ 03.07.2024

- ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਪੱਤਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਖੇਚਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।
- ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਤਹਿਤ ਜਮਾਤਾਂ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਦੀ Endline Testing ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ:-

ਜਮਾਤਾਂ	Endline Testing ਦੀ ਮਿਤੀ	ਈ ਪੰਜਾਬ ਐਪ ਤੇ ਡਾਟਾ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ
ਪੰਜਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ	29.07.2024 ਤੋਂ 31.07.2024	29.07.2024 ਤੋਂ 02.08.2024
ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਚੌਥੀ	28.08.2024 ਤੋਂ 30.08.2024	28.08.2024 ਤੋਂ 02.09.2024

- ਜਮਾਤਾਂ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ Bi-Monthly Test-1 ਦੀ ਮਿਤੀ 29/07/2024 ਤੋਂ 31/07/2024 ਤੱਕ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਤਹਿਤ ਪੜ੍ਹਾਏ ਗਏ ਕੰਟੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਲਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਟੈਸਟਾਂ ਲਈ ਸੈਂਪਲ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹਨ।
- ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਤਹਿਤ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ Endline Testing ਦੀ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ Endline Testing ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ 5% ਤੋਂ ਵੱਧ ਅੰਤਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉੱਚ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਆਪਕ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਮੂਹ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ Endline testing ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਡਾਟਾ ਹੀ ਅਪਲੋਡ ਕਰਣ।
- ਜਮਾਤਾਂ ਪੰਜਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ** ਲਈ Endline Testing ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ 01.08.2024 ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਟਾਈਮ ਟੇਬਲ ਤਹਿਤ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੈਗੂਲਰ ਸਲੇਬਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰੰਤੂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ Endline Testing ਵਿੱਚ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ Level-1 ਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ Remedial coaching ਕਰਵਾਉਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਜੀ।
- ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ Remedial coaching ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ।

- 5.2 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਾਕੀ time table ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ Remedial coaching ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- 6.0. ਜਮਾਤਾਂ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਚੌਥੀ ਲਈ ਮਿਤੀ 01.08.2024 ਤੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਟਾਈਮ ਟੇਬਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਗਰੁਪਿੰਗ ਅਧਾਰਿਤ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਜਮਾਤ ਵਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹਨਾਂ ਜਮਾਤਾਂ ਲਈ ਮਿਤੀ 31.08.2024 ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਮਿਸ਼ਨ ਸਮਰੱਥ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਰੈਗੂਲਰ ਸਿਲੇਬਸ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਜਮਾਤਾਂ ਦੀ Endline Testing ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਮਿਤੀ 01.09.2024 ਤੋਂ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ Level-1 ਤੇ ਹੋਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ Remedial coaching ਕਰਵਾਉਣੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ:-
- 6.1 ਸਵੇਰ ਦੀ ਸਭਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ Remedial coaching ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆ ਜਾਵੇ।
- 6.2 ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਕੂਲ ਮੁੱਖੀ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਬਾਕੀ time table ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪੀਰੀਅਡ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਗਣਿਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ Remedial coaching ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨਗੇ।
- 7.0. Remedial coaching ਲੈਣ ਵਾਲੇ Level-1 ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਹਰ 15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ testing ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ **ਈ ਪੰਜਾਬ ਐਪ ਤੇ ਡਾਟਾ ਅਪਲੋਡ** ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਫਿਰ ਵੀ Level-1 ਤੇ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ Remedial coaching ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।
- 8.0. Endline Testing ਲਈ tools DEO (SE)/DEO(EE) ਦੀ ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 27.07.2024 ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
- 9.0. ਉਪਰੋਕਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ।

(ਅਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ.)
ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.,
ਪੰਜਾਬ।

ਪਿੱਠ ਅੰਕਣ ਨੰਬਰ: ਉਕਤ

ਮਿਤੀ:

ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਹਿਤ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

1. ਨਿ.ਸ./ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ
2. ਨਿ.ਸ./ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ
3. ਨਿ.ਸ./ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬ
4. ਨਿ.ਸ./ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਸੈਕੰਡਰੀ), ਪੰਜਾਬ
5. ਨਿ.ਸ./ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ), ਪੰਜਾਬ
6. DM (MIS) – ਵੈੱਬਸਾਈਟ ਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕਰਨ ਲਈ

(ਅਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ.)
ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਐਸ.ਸੀ.ਈ.ਆਰ.ਟੀ.,
ਪੰਜਾਬ।

ਨੋਟ: 1) Part A ਵਿੱਚ 1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

2) Part B ਵਿੱਚ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

Time allotted: 40 minutes

(20 marks)

Part-A

(1 mark questions)

1. 8 ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਸੰਖਿਆ _____ ਹੈ। Number before 8 is _____

(a) 7 (b) 9 (c) -8 (d) 0

2. ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿਹੜੀ ਹੈ:

Greatest one digit number is:

(a) 4 (b) 5 (c) 1 (d) 9

3. ਬੰਡਲ ਅਤੇ ਤੀਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ, ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋ।

(1 ਬੰਡਲ = 10 ਤੀਲੀਆਂ)

After understanding the number of bundles and sticks, write the standard form of a

number in the blank. (1 Bundle = 10 Sticks)

ਬੰਡਲ ਅਤੇ ਤੀਲੀਆਂ = ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ
(Bundles) (Sticks) (Standard Form)

ਅਤੇ

= .....

(a) 7 (b) 34 (c) 70 (d) 43

4. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

Write the following numbers in the descending order .

14, 45, 6, 18, 9

(a) 14, 45, 18, 6, 9

(b) 6, 9, 14, 18, 45

(c) 45, 18, 14, 9, 6

(d) 45, 18, 14, 6, 9

5. 46 ਵਿੱਚ 35 ਜੋੜਣ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

What is obtained if we add 35 to 46?

(a) 81 (b) 71 (c) 18 (d) 11

6. ਹੱਲ ਕਰੋ। Solve.

$9 - 3 = \dots\dots$

(a) 6 (b) 9 (c) 12 (d) 8

7. ਹੱਲ ਕਰੋ। Solve.

$$\begin{array}{r} 19 \\ \times 4 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

- (a) 76   (b) 23   (c) 46   (d) 67

8. ਰੰਗਦਾਰ ਭਾਗ ਲਈ ਭਿੰਨ ਲਿਖੋ।

Write fraction for shaded portion.

- (a) $\frac{5}{3}$ (b) $\frac{3}{5}$ (c) $\frac{3}{8}$ (d) $\frac{3}{2}$

Part-B

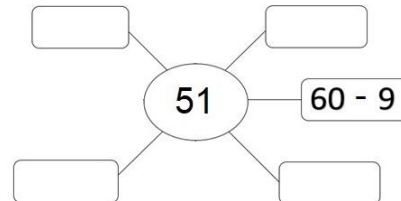
(2 marks questions)

1. ਇੱਕ ਖੇਡ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ 18 ਬੱਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ 21 ਬੱਚੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੱਸੋ।

In a playground 18 students are in first row and 21 are in second. Find the total number of students in two rows.

2. ਕਿੰਨਾਂ ਦੋ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ/ ਘਟਾ ਕੇ 51 ਬਣੇਗਾ।

Find two numbers which when added or subtracted gives result 51.

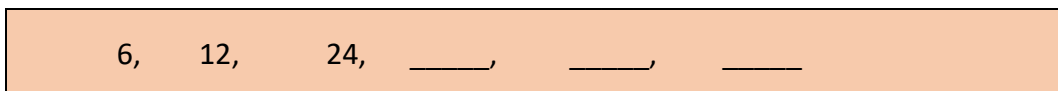

3. ਅੰਜਲੀ ਕੋਲ ਚਾਕਲੇਟ ਦੇ 18 ਡੱਬੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ 5 ਚਾਕਲੇਟ ਹਨ। ਦੱਸੋ ਅੰਜਲੀ ਕੋਲ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਚਾਕਲੇਟ ਹਨ?

Anjali has 18 boxes of chocolates, and each box contains 5 chocolates. How many chocolates does Anjali have?

4. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ:

Observe the pattern and fill in the blanks:

5. ਰਾਮ ਕੋਲ 72 ਕਾਪੀਆਂ ਸਨ ਜੇਕਰ ਉਸਨੇ ਇਹ ਕਾਪੀਆਂ 6 ਦੋਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡਣੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਹਰੇਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਆਉਣਗੀਆਂ?

Ram has 72 copies. If these copies are to be divided equally among his 6 friends, how many copies would each get?

6. ਬਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਆਕਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਕ੍ਰਿਤੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

Complete the shapes by joining the dots and name them.

ਨੋਟ: 1) Part A ਵਿੱਚ 1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

2) Part B ਵਿੱਚ 2 ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

Time allotted: 40 minutes

(20 marks)

Part-A

(1 mark questions)

1. ਇੱਕ ਅੰਕ ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਹਨ:

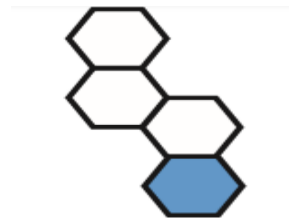
Total count of one digit numbers are:

- (a) 4   (b) 5   (c) 10   (d) 9

2. ਰੰਗਦਾਰ ਭਾਗ ਲਈ ਭਿੰਨ ਲਿਖੋ।

Write fraction for shaded portion.

- (a) 1/5   (b) 3/1   (c) 1/3   (d) ¼

3. ਉਚਿਤ ਚਿੰਨ ਲਗਾਉ। ਛੋਟਾ(<), ਬਰਾਬਰ(=), ਵੱਡਾ(>)

Use the correct symbol. Smaller(<), equal ਬਰਾਬਰ(=), greater ਵੱਡਾ(>)

87.....78

- (a) $87 < 78$ (b) $87 > 78$ (c) $87 = 78$ (d) none of these

4. 9 ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਸੰਖਿਆ _____ ਹੈ। Number before 9 is _____

- (a) 8   (b) 9   (c) -8   (d) 10

5. ਬੰਡਲ ਅਤੇ ਤੀਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ, ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰੋ।

(1 ਬੰਡਲ = 10 ਤੀਲੀਆਂ)

After understanding the number of bundles and sticks, write the standard form of a number in the blank. (1 Bundle=10 Sticks)

ਬੰਡਲ	ਅਤੇ	ਤੀਲੀਆਂ	=	ਮਿਆਰੀ ਰੂਪ
(Bundles)		(Sticks)		(Standard Form)
	ਅਤੇ		=	.....

- (a) 35   (b) 8   (c) 53   (d) 80

6. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

Write the following numbers in the descending order .

34, 45, 16, 18, 90

- (a) 18, 16, 34, 45, 90
 (b) 16, 18, 34, 45, 90
 (c) 45, 18, 34, 90, 16
 (d) 90, 45, 34, 18, 16

7. 46 ਵਿੱਚੋਂ 35 ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

What is obtained if we subtract 35 from 46?

- (a) 81   (b) 71   (c) 18   (d) 11

8. ਹੱਲ ਕਰੋ। Solve.

$$\begin{array}{r} 199 \\ \times 45 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

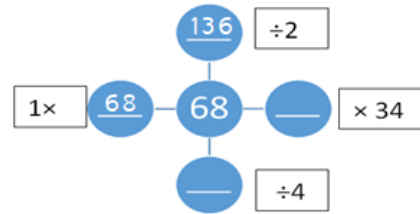
- (a) 8955   (b) 9855   (c) 8945   (d) 9845

Part-B

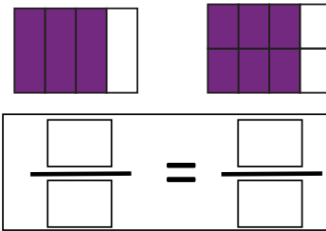
(2 marks questions)

1. ਦਿੱਤੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਲੀ ਬਾਕਸ ਪੂਰੇ ਕਰੋ:

Understand the given example and fill the blanks.

2. ਦਿੱਤੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁੱਲ ਭਿੰਨ ਲਿਖੋ: Write the equivalent fraction for the figure.

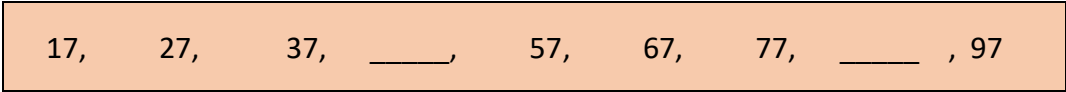

3. ਅੰਜਲੀ ਕੋਲ 18 ਚਾਕਲੇਟ ਦੇ ਡੱਬੇ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਡੱਬੇ ਵਿੱਚ 5 ਚਾਕਲੇਟ ਹਨ। ਦੱਸੋ ਅੰਜਲੀ ਕੋਲ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਚਾਕਲੇਟ ਹਨ?

Anjali has 18 boxes of chocolates, and each box contains 5 chocolates. How many chocolates Anjali have?

4. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ:

Observe the pattern and fill in the blanks:

5. ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਚਿੱਤਰ ਦਾ ਪਰਿਮਾਪ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਭੁਜਾ ਪਤਾ ਕਰੋ :

The perimeter of figure is given. Find the length of its side.

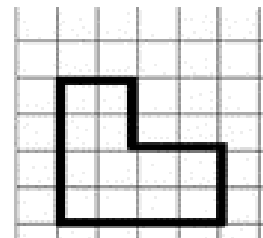

ਪਰਿਮਾਪ (Perimeter) = 16 ਸਮ

ਭੁਜਾ (Length of side) =

6. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ 1 ਇਕਾਈ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗ ਹਨ ?

How many squares of 1 unit are there in the given figure.

ਨੋਟ: 1) Part A ਵਿੱਚ 1 ਅੰਕ ਵਾਲੇ 8 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

2) Part B ਵਿੱਚ 2 ਅੰਕ ਵਾਲੇ 6 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

3) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

Time allotted: 40 minutes

(20 marks)

Part-A

(1 mark questions)

- ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਸੰਖਿਆ ਕਿਹੜੀ ਹੈ?
Which is the smallest two digit number?
(a) 9   (b) 99   (c) 10   (d) 0
- 69 ਤੋਂ ਪਿਛਲੀ ਸੰਖਿਆ _____ ਹੈ। Number before 69 is _____
(a) 68   (b) -68   (c) -70   (d) 70
- ਡੱਬੀਆਂ, ਬੰਡਲਾਂ ਅਤੇ ਤੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਣਕੇ ਸੰਖਿਆ ਲਿਖੋ।
Write the number after counting boxes, bundles and sticks.
100 ਤੀਲੀਆਂ = 10 ਬੰਡਲ = 1 ਡੱਬੀ (100 Sticks = 10 bundle = 1 box)

	ਸੈਂਕੜਾ (Hundreds)	ਦਹਾਈਆਂ (Tens)	ਇਕਾਈਆਂ (Ones)		
ਡੱਬੀਆਂ, ਬੰਡਲਾਂ ਅਤੇ ਤੀਲੀਆਂ Boxes, bundles and sticks	ਡੱਬੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of boxes	ਬੰਡਲਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of bundles	ਤੀਲੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ Number of sticks		ਸੰਖਿਆ Number
					

- (a) 111   (b) 124   (c) 7   (d) 34
- ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਘਟਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
Write the following numbers in the descending order.
34, 43, 77, 9, 90
(a) 34, 43, 77, 90, 9
(b) 9, 34, 43, 77, 90
(c) 90, 77, 43, 34, 9
(d) 90, 9, 77, 43, 34
  - 106 ਵਿੱਚੋਂ 94 ਘਟਾਉਣ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
What is obtained if we subtract 94 from 106?
(a) 12   (b) 22   (c) 200   (d) 8

6. ਉਚਿਤ ਚਿੰਨ ਲਗਾਉ। ਛੋਟਾ(<), ਬਰਾਬਰ(=), ਵੱਡਾ(>)

Use the correct symbol. Smaller(<), equal ਬਰਾਬਰ(=), greater ਵੱਡਾ(>)

165.....156

- (a) $165 < 156$ (b) $165 > 156$ (c) $165 = 156$ (d) none of these

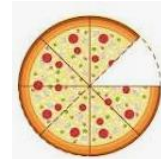
7. ਹੱਲ ਕਰੋ। Solve.

$$\begin{array}{r} 234 \\ \times 45 \\ \hline \\ \hline \end{array}$$

- (a) 10530   (b) 10503   (c) 15030   (d) 13050

8. ਪੀਜ਼ਾ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਭਾਗ ਹਰਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਖਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। (ਚਿੱਤਰ ਦੇਖੋ)

What fraction of the whole pizza has been eaten by Harsh. (look at the picture)

- (a) $1/8$ (b) $8/1$ (c) $7/8$ (d) $1/7$

Part-B

(2 marks questions)

1. ਇੱਕ ਹਾਲ ਵਿੱਚ 315 ਬੱਚੇ ਬੈਂਚਾਂ ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਹਰੇਕ ਬੈਂਚ 'ਤੇ 3 ਬੱਚੇ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਬੈਂਚ ਹਨ?

There are 315 students sitting on benches in a hall. If three students are sitting on each bench, find the number of benches in the hall?

2. ਦਿੱਤੀ ਅਣਉਚਿਤ ਭਿੰਨ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਭਿੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

Express the given improper fraction in the form of mixed fraction.

$$\frac{21}{8} = \square \frac{\square}{\square}$$

3. ਜੇਕਰ ਅਨੁ ਹਰੇਕ ਮਹੀਨੇ 500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਬਚਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦੱਸੋ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸ ਕੋਲ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ?

If Anu saves Rs.50 every month then how much money she will save after one year?

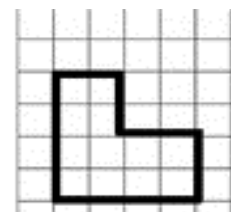
4. ਹੇਠ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ ਸਮਝ ਕੇ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਭਰੋ:

Observe the pattern and fill in the blanks:

98,	88,	78,	____,	58,	48,	38,	____,	18
-----	-----	-----	-------	-----	-----	-----	-------	----

5. ਦਿੱਤੀ ਆਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ 1 ਇਕਾਈ ਵਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗ ਹਨ?

How many squares of 1 unit are there in the given figure?

6. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਚਿੱਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੋ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ।

Write any two similarities in the given figures.

1. _____
2. _____

ਪ੍ਰਸ਼ਨ : (1 ਤੋਂ 8 ਤੱਕ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

5×2=10

ਅੱਜ ਕੁਝ ਲੋਕ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਬੋਹੜ ਵੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਦੁਖੀ ਸਨ। ਇਸ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰੇ 'ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ' ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਲੱਕੜਹਾਰੇ ਨੇ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਆਰੇ ਨਾਲ ਕੱਟ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਲਿਆ। ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਤੱਕ ਭੱਜਦੇ ਰਹੇ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ। ਕਈ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਛਾਂ ਵੀ ਖੋਹ ਲਈ ਗਈ।

ਸਾਰੀ ਗਰਮੀ ਇਸੇ ਉਦਾਸੀ ਤੇ ਗ਼ਮ ਵਿੱਚ ਲੰਘ ਗਈ। ਫਿਰ ਮੀਂਹ ਆ ਗਿਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਘਰ ਲੱਭ ਲਏ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਇੱਕ ਪੰਛੀ ਬਾਬੇ ਕੋਲ ਆਇਆ। ਉਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਚਹਿਕਣ ਲੱਗਾ, “ਬਾਬਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ, ਸਾਡਾ ਬਾਬਾ ਵਾਪਸ ਆ ਗਿਆ।” ਉਸ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੋਹੜ ਬਾਬੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੋਹੜ ਦਾ ਬੂਟਾ ਉੱਗ ਆਇਆ ਸੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਚੌੜ ਗਈ।

ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸ ਉੱਪਰ ਲੱਦਿਆ?

- (ੳ) ਬੋਹੜ ਉੱਪਰ
- (ਅ) ਪਸ਼ੂਆਂ ਉੱਪਰ
- (ੲ) ਘਰਾਂ ਉੱਪਰ
- (ਸ) ਗੱਡੀ ਉੱਪਰ

2. ਕਿਸ ਨੇ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਵੱਢ ਕੇ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਲੱਦ ਲਿਆ?

- (ੳ) ਬਾਬੇ ਨੇ
- (ਅ) ਲੱਕੜਹਾਰੇ ਨੇ
- (ੲ) ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ
- (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

3. ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਕਿੱਥੇ ਚੌੜਨ ਲੱਗੀ?

- (ੳ) ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ
- (ਅ) ਉਦਾਸੀ ਵਿੱਚ
- (ੲ) ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ
- (ਸ) ਦੂਰ ਤੱਕ

4. ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਬੋਹੜ ਦਾ ਬੂਟਾ ਕਿੱਥੇ ਉੱਗ ਆਇਆ ਸੀ?

- (ੳ) ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ
- (ਅ) ਗਰਮੀ ਵਿੱਚ
- (ੲ) ਬੋਹੜ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ
- (ਸ) ਨਵੇਂ ਘਰ ਵਿੱਚ

5. ਇੱਕ ਸਵੇਰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਕੌਣ ਚਹਿਕਣ ਲੱਗਾ?

- (ੳ) ਲੱਕੜਹਾਰਾ
- (ਅ) ਪੰਛੀ
- (ੲ) ਬਾਬਾ ਬੋਹੜ
- (ਸ) ਸਾਰੇ ਜਾਨਵਰ

ਖ਼ਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ:-

3×1=3

- 6. ਹਜ਼ਾਰਾਂ ..... ਬੇਘਰ ਹੋ ਗਏ।
- 7. ਉਸ ਦੀ ..... ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ।
- 8. ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ..... ਲਏ ਅਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (9 ਤੋਂ 15 ਤੱਕ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ : (9-11 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।) 2×2=4

ਇੱਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਗੱਲ-ਬਾਤ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਧਰਤੀ ਨੇ ਰੁੱਖ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ; ਰੁੱਖ ਮੁਸਕਰਾ ਪਿਆ। ਰੁੱਖ ਨੇ ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ; ਫੁੱਲ ਹੱਸ ਪਏ। ਫੁੱਲਾਂ ਨੇ ਤਿਤਲੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ; ਤਿਤਲੀ ਮੁਸਕਰਾਈ। ਤਿਤਲੀ ਨੇ ਨਦੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ; ਨਦੀ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁਸਕਰਾਈ। ਤਿਤਲੀ ਜੰਗਲ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਉੱਡ ਗਈ। ਉਹ ਉੱਚੀ ਉੱਡਦੀ ਰਹੀ, ਉੱਡਦੀ ਰਹੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਇਆ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭ-ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਰੁੱਖ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲਹਿਰਾਏ। ਨਦੀ ਨੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕੀਤੀ। ਤਿਤਲੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨੱਚ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਧਰਤੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ।

9. ਜਨਮ ਦਿਨ ਕਿਸ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁੱਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ?

ਉੱਤਰ .....

.....

.....

10. ਤਿਤਲੀ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਦੀ ਰਹੀ?

ਉੱਤਰ .....

.....

.....

11. ਫੁੱਲਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸਨੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ? ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ?

ਉੱਤਰ .....

.....

.....

ਸਹੀ ਵਾਕ ਨੂੰ √ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਾਕ ਨੂੰ × ਲਗਾਓ:

3×1=3

- 12. ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਜੰਗਲ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ?
- 13. ਨਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਈ।
- 14. ਨਦੀ ਤਿਤਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ : (1 ਤੋਂ 8 ਤੱਕ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

5×2=10

ਰੀਤ ਅਤੇ ਆਸ਼ਿਮਾਂ ਇੱਕੋ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਕਰਮਚਾਰਨਾਂ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਵੀ ਸਨ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਦਫਤਰ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਸਨ। ਸ਼ਰੀਨ ਨੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦਿਆਂ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਰੀਤ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਅਚੇਤ ਹੀ ਰੇੜ੍ਹੀ ਵਾਲੇ ਲਈ ਗਾਲ ਨਿਕਲ ਪਈ। ਸ਼ਰੀਨ ਨੇ ਵਰਜਦੇ ਕਿਹਾ, “ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੇੜ੍ਹੀ ਉੱਤੇ ਸਫਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।” ਐਨੇ ਨੂੰ ਗਰਿਮਾਂ ਬੋਲੀ, “ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸਫਾਈ ਪੱਖੋਂ ਰੱਬ ਰਾਖਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਘਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਈਦਾ।” ਪਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਰੀਨ ਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਟੋਕਿਆ। ਰੀਤ ਨੇ ਅਸ਼ਿਮਾਂ ਨੂੰ ਟਕੋਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਤਾਂ ਚਟੋਰੀ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੈ, ਕੀ ਕਰੀਏ? ਸਾਥ ਵੀ ਦੇਣਾ ਪੈਂਦਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦਾ।” ਅੱਗੋਂ ਆਸ਼ਿਮਾਂ ਵੀ ਭੜਕ ਗਈ। ਉਹ ਰੀਤ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਾਰੇ ਟਕੋਰ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਸ਼ਰੀਨ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਲੜੋ ਨਾ ਭਾਈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੱਚ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬੁਰਜ਼, ਨਹਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੱਪੜਿਆ ਦੀ ਸਫਾਈ ਰੱਖਣੀ ਅਤਿ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸਮਝਣੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰੱਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੈਰ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਕਸਰਤ ਦਿਲ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਰਗੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗੀ।” ਰੀਤ ਅਤੇ ਆਸ਼ਿਮਾਂ ਬਹੁਤ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸਭ ਦਾ ਪਿਆਰ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਤਸਾਹਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਹੁਵਿਕਲਪੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ:

1. ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹੋ-ਜਿਹਾ ਭੋਜਨ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

- ੳ. ਵਿਟਾਮਿਨ ਯੁਕਤ
- ਅ. ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਯੁਕਤ
- ੲ. ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ
- ਸ. ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਯੁਕਤ

2. ਰੀਤ ਅਤੇ ਆਸ਼ਿਮਾਂ ਨੇ ਕੀ ਖਾਦਾ ਸੀ?

- ੳ. ਰੇੜ੍ਹੀ ਦਾ ਖਾਣਾ
- ਅ. ਘਰ ਦਾ ਖਾਣਾ
- ੲ. ਰੇਸ਼ਤਰਾ ਦਾ ਖਾਣਾ
- ਸ. ਢਾਬੇ ਦਾ ਖਾਣਾ

3. ਸਰੀਰਕ ਸਫਾਈ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- ੳ. ਨਹਾਉਣਾ
- ਅ. ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ
- ੲ. ਨਹੁੰ ਕੱਟਣਾ
- ਸ. ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

4. ਸਫਾਈ ਕਿੱਥੋ-ਕਿੱਥੋ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ?

- ੳ. ਘਰ ਦੀ
- ਅ. ਦਫਤਰ ਦੀ
- ੲ. ਗਲੀ/ਸੜਕ ਦੀ
- ਸ. ਸਾਰੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੀ

5. ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰੱਥਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- ੳ. ਰੋਗਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ
- ਅ. ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ
- ੲ. ਰੋਗ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਦਵਾਈ
- ੳ. ਰੋਗ ਕਿਟਾਊ

ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ :

3×1=3

6. ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਦਾ ..... ਰੱਖਣਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

7. ਰੀਤ ਅਤੇ ਆਸ਼ਿਮਾਂ ਬਹੁਤ ..... ਹੋ ਗਈਆਂ।

8. ਸ਼ਰੀਨ ਨੇ ਸਭ ਨੂੰ ..... ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ (9 ਤੋਂ 15 ਤੱਕ) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੈਰੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ : (9-11 ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ।) 2×2=4

ਹਫਤੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸਕੂਲ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਦੀਪਾਂਸ਼ ਦੇ ਢਿੱਡ ਵਿੱਚ ਬੇਤਹਾਸ਼ਾ ਦਰਦ ਹੋਣ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਦਰਦ ਨਾਲ ਚੀਖਿਆ! ਮੰਮੀ ਨੇ ਦੀਪਾਂਸ਼ ਦੇ ਡੈਡੀ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਏਨਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਮੰਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਦੀਪਾਂਸ਼ ਤੈਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਜ਼ਾਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਨਾ ਖਾਇਆ ਕਰ, ਉਹ ਖਾਣਾ ਸਫਾਈ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।” ਪਰ ਦੀਪਾਂਸ਼ ਨੇ ਦਰਦ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਗੌਰ ਨਾ ਕੀਤਾ। ਹਸਪਤਾਲ ਪੁੱਜਦੇ ਹੀ ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਆ ਗਏ। ਦੀਪ ਦੇ ਪੇਟ ’ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਂਗਲਾਂ ਫੇਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੱਲ੍ਹ ਬਾਹਰੋਂ ਕੀ ਖਾਧਾ ਸੀ?” ਦੀਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਸੈਂਡਵਿੱਚ”।

ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੀਪਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਜਿਵੇਂ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਊਰਜਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਪੈਟਰੋਲ ਜਾਂ ਡੀਜ਼ਲ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਊਰਜਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।”

ਦੀਪਾਂਸ਼ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਦ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ “ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ, ਮੋਟਾ ਅਹਾਰ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਹਨ। ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ, ਚਰਬੀ, ਪ੍ਰੋਟੀਨ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਅਤੇ ਖਣਿਜ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰੋਰਕ ਤੱਤ ਹਨ।”

9. ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਦੀਪਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ?

ਉੱਤਰ .....

.....

.....

10. ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਬਾਰੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ?

ਉੱਤਰ .....

.....

.....

11. ਮੰਮੀ ਨੇ ਦੀਪਾਂਸ਼ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ?

ਉੱਤਰ .....

.....

.....

ਸਹੀ ਵਾਕ ਨੂੰ √ ਅਤੇ ਗ਼ਲਤ ਵਾਕ ਨੂੰ × ਲਗਾਓ:

3×1=3

- 12. ਬਜ਼ਾਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਸਫਾਈ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- 13. ਮਸ਼ੀਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਊਰਜਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।
- 14. ਸੰਤੁਲਿਤ ਭੋਜਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ, ਮੋਟਾ ਅਹਾਰ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਹਨ।

BIMONTHLY TEST (JULY2024)
CLASS VI SUB-ENGLISH M.M:20

1. Read the following passage and answer the questions. (5*1=5)

Seerat's uncle gifted her a new bicycle. The bicycle was blue in colour. Her uncle hid the bicycle under the stairs to surprise her. When Seerat looked under the stairs, she saw the bicycle and jumped with joy. It was the same bicycle, which she wanted. She hugged her uncle joyfully and thanked him. She showed her bicycle to all her friends.

1. Who gifted a new bicycle to Seerat?

- a. Father
- b. Mother
- c. Uncle**
- d. Grandfather

2. What was the colour of the bicycle?

- a. Red
- b. Blue**
- c. White
- d. Black

3. Where did Seerat's uncle hide the bicycle?

- a. Behind the curtains
- b. Under the table
- c. In the garden
- d. Under the stairs**

4. Whom did Seerat thank for the gift of the bicycle?

- a. Her Father
- b. Her Mother
- c. Her Uncle**
- d. Her Grandfather

5. To whom did Seerat show her bicycle?

- a. All her friends**
- b. Teachers
- c. Bothers
- d. Neighbors

2. Read the following passage and answer the questions. (5*1=5)

Mohit and Rohit are two brothers. There is a park near their house. Mohit asks his younger brother to go to the park with him. They have to cross a very busy road to reach there. On the other side of the road, there is a traffic signal. Mohit asks Rohit to stop and wait because of the red light. Mohit tells Rohit about the traffic signals, there are three lights. The red light says, "Stop", yellow says, "Be ready", and green says, "Go". When the light turns green, they cross the road and enter the park.

1. What is the name of Mohit's brother?

- a. Raman
- b. Sohit
- c. Rohit**
- d. Sham

2. Where does Mohit want to go?

- a. To the market
- b. To a park**
- c. Into school
- d. Into a cinema hall

3. How many lights are there on the traffic signal?

- a. Two
- b. Four
- c. Five
- d. Three**

4. What does the YELLOW light say?

- a. Be ready**
- b. Stop
- c. Smile
- d. Go

5. When do they cross the road?

- a. When the light turns green
- b. When the light turns yellow
- c. When the light turns red
- d. When the policeman says

Short Questions:

- 1. What is the name of the little puppy in the “Moti And Bindi” story? (1)**
  - A) Moti
  - B) Bindi
  - C) Sheru
  - D) Tiger
- 2. Who wants to play on a swing in the “The Swing” story? (1)**
  - A) Sonu
  - B) Sapna
  - C) Rekha
  - D) Raju
- 3. Who does not like rain in the “Dry and Wet” story? (1)**
  - A) Raman
  - B) Arjun
  - C) Pooja
  - D) Sweety
- 4. Who decided to paint main gate of their house in the “Two Little Painters” story? (1)**
  - A) Leela and Bala
  - B) Ram and Sham
  - C) Raju and Sapna
  - D) Kalu and Shalu
- 5. Choose the odd one out. (1)**

Stop, Go, Wait, Write
- 6. Which day is joyous for children? (1)**
  - A) Monday
  - B) Tuesday
  - C) Friday
  - D) Sunday

7. Write the meanings of the following words in Punjabi (any two) (1)
- A) morning _____
B) evening _____
C) play _____
8. Who runs to the mango tree in the “Mango Tree” story? (1)
- A) Radho
B) Aman
C) Moti
D) Bindi
9. Who are the Sunshine Workers in the story “Sunshine Workers”? (1)
- A) Teachers
B) Doctors
C) Engineers
D) Community Helpers
10. Write one word for the following statement. (1)
- One who delivers us our letters is called,_____.

BIMONTHLY TEST (JULY2024)

CLASS VII

SUB-ENGLISH

M.M:20

1) Read this passage and answer the following questions

5

Last evening, my mother came into my room to see me. I was looking at the moon. I asked my mother why the Moon sometimes looks like a big round ball and sometimes like a crescent. My mother told me that these changes in the shape of the moon occur due to a natural phenomenon. It is called the phases of the moon. As you know, the moon revolves around the Earth, and as it revolves, its different parts are lit up by the Sun. This makes it look as if the Moon is changing its shape in the sky.

1. When my mother came into my room, I was.....

- a. studying
- b. sleeping
- c. thinking about the Moon
- d. looking at the Moon

2. How do the changes occur in the shape of the moon?

- a. It is a natural phenomenon.
- b. It is done by man.
- c. No change occurs
- d. It is due to the heat of the sun.

3. The Moon revolves around the.....

- a. Earth
- b. Sun
- c. stars
- d. planets

4. The Moon revolves around the Earth. (T/F)

5. The Earth revolves around the Moon. (T/F)

2) Read the following conversation and answer the questions that follow: 5

Mother: Raju, pick up the phone.

Raju: Okay, Mom. (Raju picked up the phone and talked; it was his father's call.)

Mother: Whose phone call was it?

Raju: Mom, it was Dad.

Mother: What was he saying?

Raju: He said that he would be late due to some meeting in the evening.

Mother: Okay.

Raju: Mom, who invented the telephone?

Mother: Son, Alexander Graham Bell invented it. It helps us to communicate with people sitting far away.

Raju: Mom, nowadays, mobile has taken the place of landline phone.

Mother: Yes, dear. Mobile phone enables us to talk, text and take pictures.

Raju: Mom, please give me a mobile as a gift on this birthday.

1. The above conversation is between.....

- a. Raju and father
- b. Mother and father
- c. Mother and Raju
- d. Raju and friend.

2. Whose Phone call was it.?

- a. Mother's
- b. Friend's
- c. sister's
- d. father's

3. Why his father will be late?

- a) because his car was damaged
- b) because he was going somewhere else
- c) because it was really heavily raining
- d) because there was a meeting in the evening

4. Who invented telephone?

- a. Alexander Graham Bell   b. Isaac Newton   c. Albert Einstein   d. Thomas Edison

5. Who has taken place of telephone?

- a) mobile   b. TV   c. internet   d. cable

3. Your sister or brother who was born before you is called:

- a) Younger   b) Elder   c) Big   d) Large

4. Pick out the correct meaning of the word 'Complete':

- a) control   b) start   c) finish   d) stop

5. Fill the correct option.

Animals ____ important lesson.

- a) share   b) shared   c) sharing   d) gave

6. Pick out the correct option:

What does the red light say?

- a) Red light says ' start'
b) Red light says 'get ready'
c) Red light says ' stop'

7. Which one is used to play Cricket?

- a) Racket   b) Football   c) Bat   d) Stick

8. A clown with red nose, plays the role in:

- a) Boxing   b) Wrestling   c) Circus   d) Hockey

9. State the following sentence as true or false-

Mohit and Rohit are neighbours.

10. Pick the odd one out:

- a) stop, go, wait, dance.

11. Give one word for the following sentence:

One who mends the shoes.

- a) Cobbler   b) Postman   c) Nurse.   d) barber

12. Translate the following sentence in Punjabi:

It has been raining a lot since morning.

a) ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

b) ਦੁਪਹਿਰ ਤੋਂ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

c) ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਵਰਖਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

d) ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਰਖਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

1) Read this passage and answer the following questions: (4)

One night, 8 planets had a party. All the planets were wearing different colours. Mars was wearing red. Earth was green, blue and brown. Jupiter, the biggest one, was all orange. But Saturn wanted to look stunning. After thinking for some time, Saturn had an idea- What about bright rings? So, Saturn got some nice, new bright rings and it happily went to the party of planets.

a) How many planets are discussed in above paragraph?

- i) 9
- ii) 7
- iii) 8
- iv) None of these.

b) Which planet wanted to look stunning?

- i) Jupiter
- ii) Saturn
- iii) Mars
- iv) Earth

c) Which planet was in orange colour?

- i) Saturn
- ii) Mars
- iii) Earth
- iv) Jupiter

d) Which colour did the Earth wear?

- i) Green
- ii) brown
- iii) blue
- iv) All of these

Q2. Look at the picture carefully and answer the questions that follows: (5)

Q1. The poster tells us that:

- (a) India is a land of festivals.
- (b) we celebrate many festivals in India.
- (c) Festivals of all religions are celebrated in India.
- (d) all of these.

Q2. What is the importance of festivals in our life?

- a) They give us new energy.
- (b) They keep our culture alive.
- (c) They entertain us.
- (d) All of these.

Q3. The festivals of Eid is celebrated by:

- (a) Hindus.
- (b) Sikhs.
- (c) Muslims.
- (d) None of these.

Q4. Holi is a festival of:

- (a) lights
- (b) colours.
- (c) praying in mosques.
- (d) cleaning our houses and shops.

Q5. How many festivals are shown in the picture?

- (a) 3
- (b) 5
- (c) 6
- (d) 7

3) Choose the correct option: (3x1=3)

a) Who loved to play?

- i) Moti
- ii) Bindi
- iii) both
- iv) None of these.

b) Who were the two little painters?

- i) Mohit and Rohit
- ii) Pooja and Arjun
- iii) Leela and Bala
- iv) Rahul and Pahul

c) One who mends shoes is called .....

- i) Cobbler
- ii) Postman
- iii) Nurse
- iv) Shopkeeper

4. Mention one thing related to each season. One is done for you. ($\frac{1}{2} \times 4 = 2$)

- i) Summer.   Ice cream
- ii) Winter.   .....
- iii) Spring.   .....
- iv) Monsoon.   .....
- v) Autumn.   .....

6) Write antonyms: ($\frac{1}{2} \times 2 = 1$)

- i) love   .....
- ii) younger   .....

7) Find out the preposition in the following sentences: ($1 \times 2 = 2$)

- i) Raju is studying in his room.
- ii) There is a phone call from his father.

8) Unscramble the words to form sentence: ($1 \times 1 = 1$)

a) looking/was/the/at/moon/I.

- i) I was looking at the moon.
- ii) Moon looking was at I.
- iii) Was at the moon I looking.
- iv) none of the above.

9) Translate these sentences into Punjabi: (2x 1=2)

1) Suddenly, the telephone rings.

1. ਅਚਾਨਕ, ਟੈਲੀਫੋਨ ਆਇਆ।
2. ਟੈਲੀਫੋਨ ਅਚਾਨਕ ਵੱਜਿਆ।
3. ਅਚਾਨਕ ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘਾਂਟੀ ਵੱਜਦੀ ਹੈ।
4. ਟੈਲੀਫੋਨ ਦੀ ਘਾਂਟੀ ਵੱਜੀ।

2. Today is a holiday.

1. ਅੱਜ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।
2. ਅੱਜ ਦੀ ਇੱਕ ਛੁੱਟੀ ਹੈ।
3. ਕੱਲ ਛੁੱਟੀ ਹੈ।
4. ਅੱਜ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਦਿਨ ਹੈ।